

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Feministinės kritikos pagrindai	Filologija H004

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Eglė Kačkutė Kitas (-i): doc. dr. Dovilė Kuzminskaitė; dr. Ieva Bisigirskaitė	VU Filologijos fakultetas Anglistikos, romanistikos ir klasikinių studijų institutas Literatūros, kultūros ir vertimo tyrimų institutas Baltijos kalbų ir kultūrų institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyimo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
Auditorinė/mišri	3, 5, 7 semestrai	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: mokėti anglų kalbą B1 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130 val.	32 val.	98 val.

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
<p>Lyčių problematika ir feminizmas Lietuvoje po truputį tampa viešojo ir akademinio diskursų dalimi, todėl auga poreikis plėsti šios akademinės disciplinos žinias ir ugdyti lyčių ir feministinių studijų metodų taikymo kompetencijas. Šio modulio tikslas – supažindinti su keliomis svarbiomis humanitariniuose moksluose plačiai šiuo metu taikomomis feministinės teorijos sąvokomis ir suteikti lyčių ir feministinių studijų analizės įrankių atliekant teksto, diskurso ir reprezentacijų analizę. Analizei atlikti rinksimės dėstytojų metu aktualius ir naujausius literatūros, kino, soc medijų, filmų, popliariosios kultūros ir kitus tekstus.</p> <p>Šiuo moduliui siekiama ugdyti:</p> <p>Gebėjimą taikyti feministinės kritikos metodus atliekant įvairių tipų tekstų analizę.</p> <p>Gebėjimą dirbti ir mokytis savarankiškai, taikant įgytas žinias praktikoje: gebėjimą organizuoti savo darbą ir mokymąsi, pasirenkant tinkamas strategijas užduotims atlikti.</p> <p>Analitinis ir kritinis mąstymas: gebėjimą analizuoti, išvelgti sąsajas ir vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.).</p> <p>Tarpkultūrinė kompetencija ir gebėjimą dirbti grupėje vadovaujantis bendražmogiškais vertybėmis: gebėjimas apie problemas mąstyti iš daugiakultūrės perspektyvos, bendrauti ir bendradarbiauti siekiant bendrų tikslų.</p> <p>Nusiteikimas mokytis ir siekti kokybės: gebėjimą vertinti kokybę ir nusiteikimas nuolat tobulėti.</p> <p>Esminės lyčių ir feministinių studijų mokslo žinios ir gebėjimą: lyties kaip reiškinio ir lyčių/feministinių studijų kaip mokslo disciplinos suvokimas.</p>

Feministinės kritikos teorijos pagrindų suvokimas: teorijos raidos ir jos esminių krypčių išmanymas.
 Feministinės kritikos reikšmės supratimas: gebėjimą identifikuoti socialines problemas iš feministinės perspektyvos ir atpažinti jas literatūros ir kultūros tekstuose.
 Feministinės kritikos teorinių įrankių suformavimas: pagrindinių feministinės kritikos sąvokų suvokimas ir įsisavinimas.
 Feministinės kritikos taikymas: gebėjimą analizuoti literatūros ir kultūros tekstus bei reiškinius taikant feministinę kritiką kaip pagrindinę priemonę.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Išklausiusios/ę šį modulį, studentės/ai: - gebės kelti tikslus, pasirinkti užduočiai atlikti reikalingus išteklius ir metodus;	Aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės rinkti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių (elektroninių, spausdintinių ir kt.), naudojantis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, biblioteka ir kt.;	Tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas); aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku);	Rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės analizuoti reiškinius, išvelgti sudėtinės dalis ir ryšius tarp jų;	Klasikiniai informaciniai metodai (struktūrų paaiškinimai, medžiagos aptarimas); aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės lyginti ir kritiškai vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.), spręsti apie jų privalumus ir trūkumus;	Klasikiniai informaciniai metodai (struktūrų paaiškinimai, medžiagos aptarimas); aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje;	Grupės diskusija per seminarus.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės efektyviai dirbti ir mokytis grupėje: pasidalinti užduotimis, atsakyti už darbo rezultata, motyvuoti grupės narius kartu siekiant bendrų tikslų;	Aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija).	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės bus nusiteikę tobulinti akademinės veiklos kokybę: nuolat tobulinti įgytas žinias ir gebėjimus bei siekti naujų;	Aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- žinos, supras ir gebės tinkamai vartoti bei aiškinti pagrindines literatūrologijos sąvokas ir terminus;	Klasikiniai informaciniai metodai (struktūrų paaiškinimai, medžiagos aptarimas); tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas); aktyvaus mokymo metodai	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.

	(užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	
- įgis žinių apie pagrindines literatūrologijos kryptis (šakas) ir metodus;	Klasikiniai informaciniai metodai (struktūrų paaiškinimai, medžiagos aptarimas); tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas); aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), refleksijos rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- išmanys pagrindines feministinės kritikos teorijos kryptis, jų susiformavimo kontekstą, įgis žinių apie pamatines autorės ir jų tekstus;	Klasikiniai informaciniai metodai (struktūrų paaiškinimai, medžiagos aptarimas); aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės įvardyti, suvokti ir paaiškinti pagrindines feministinės kritikos teorijos sąvokas;	Klasikiniai informaciniai metodai (struktūrų paaiškinimai, medžiagos aptarimas); aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės analizuoti literatūros ir kultūros tekstus bei reiškinius, remdamiesi feministine kritika kaip pagrindine analizės prieiga.	Klasikiniai informaciniai metodai (struktūrų paaiškinimai, medžiagos aptarimas); aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.
- gebės kurti (ir redaguoti) įvairių žanrų kritinius tekstus, pasirinkdami tinkamas kalbos priemones, stilių ir t.t.	Klasikiniai informaciniai metodai (struktūrų paaiškinimai, medžiagos aptarimas); aktyvaus mokymo metodai (užduotys grupei, individualios užduotys, diskusija), rašto darbo rengimas.	Egzamino rašto darbo planas, egzaminas raštu, refleksijos.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. <i>Įvadas</i> : kurso tvarkos išdėstymas, įvadinės sąvokos ir konceptai. Lyties kaip analitinės kategorijos sąvoka, antroji lytis, lyties performatyvumas. Teksto analizė. Diskurso analizė. Reprerentacijų analizė. Michel Foucault diskurso sąvoka. Kultūros studijos.	2						2		
2. <i>Feministinė kritika</i> . Teksto analizė. Diskurso analizė. Reprerentacijų analizė. Michel Foulcault diskurso sąvoka. Kultūros studijos.	2						2		

3. <i>Esencialistinis feminizmas, jo kritika ir rehabilitacija.</i> Hélène Cixous, Julia Kristeva moteriškas rašymas, kūnas kaip duotybė ir kultūrinis konstruktas. Moterų balso problema	2		4			6	12	Teorinis apibendrinimas, tekstų skaitymas ir analizė, bendra diskusija, studentų pristatymai.
4. <i>Sąveikinis feminizmas.</i> Lyties, klasės, rasės, įgalumo, seksualumo sąveikos. Kultūrinės sąveikų reprezentacijos.	2		2			4	10	Teorinis apibendrinimas, tekstų skaitymas ir analizė, bendra diskusija, studentų pristatymai.
5. <i>Feministinė kritika ir queer analitinė prieiga.</i> Kas yra moteris? Seksualumo problema. Jack Halberstam žlugimo menas. Refleksija 1	2		2			4	18	Teorinis apibendrinimas, tekstų skaitymas ir analizė, bendra diskusija, studentų pristatymai.
6. <i>Motinystė ir feminizmas.</i> Motinystės konstruktai ir patirtys. Andrea O'Reilly įgalinta motinystė.	2		2			4	10	Teorinis apibendrinimas, tekstų skaitymas ir analizė, bendra diskusija, studentų pristatymai.
7. <i>Kūno ir reprodukcinės technologijos.</i> Michel Foucault biopolitika, Diana Tietjens-Meyers.	2		2			4	10	Teorinis apibendrinimas, tekstų skaitymas ir analizė, bendra diskusija, studentų pristatymai.
8. <i>Lytis is nacionalumas.</i> Lytis nacionaliniuose diskursuose, Nira Yuval-Davis	2		2			4	10	Teorinis apibendrinimas, tekstų skaitymas ir analizė, bendra diskusija, studentų pristatymai.
9. <i>Pofeministinė teorija.</i> Rosalind Gill neoliberalizmo kritika. Refleksija 2	2		2			4	18	Teorinis apibendrinimas, tekstų skaitymas ir analizė, bendra diskusija, studentų pristatymai.
10. <i>Egzaminas</i>			2			2	10	Pasiruošimas egzaminui.
Iš viso	20		16			32	98	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Refleksija: semestro metu rašomi du 10% svertinės	20%	Semestro metu	Apimtis: 500-600 žodžių

vertės tekstai, kuriuose literatūros ar kitų medijų tekstas analizuojamas iš nurodytos kritinės perspektyvos			<ul style="list-style-type: none"> - Turinio išsamumas (2 taškai): tema atskleista, pateikta pakankamai informacijos - Dalykinis tikslumas (2 taškai): informacija apie autorių, kūrinį, literatūros epochą/procesą ir pan. yra teisinga <p>Analitinis ir kritinis mąstymas (6 taškai): nagrinėjamas objektas /reiškinys ne tik aprašomas (pateikiama faktinė informacija), bet ir kritiškai vertinamas, teisingai atskleisti ryšiai tarp nagrinėjamo kūrinio, autoriaus kūrybos ir literatūros/epochos konteksto, tinkamai taikoma literatūros teorija, atsakymas atspindi atsakančiojo minčių savarankiškumą</p>
Egzamino rašto darbo planas: pristatymas raštu.	30%	Semestro metu	<p>Vertinami aspektai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turinio išsamumas (2 taškai): tema atskleista, pateikta pakankamai informacijos - Dalykinis tikslumas (2 taškai): informacija apie autorių, kūrinį, literatūros epochą/procesą ir pan. yra teisinga - Analitinis ir kritinis mąstymas (6 taškai): nagrinėjamas objektas /reiškinys ne tik aprašomas (pateikiama faktinė informacija), bet ir kritiškai vertinamas, teisingai atskleisti ryšiai tarp nagrinėjamo kūrinio, autoriaus kūrybos ir literatūros/epochos konteksto, tinkamai taikoma literatūros teorija, atsakymas atspindi atsakančiojo minčių savarankiškumą
Egzaminas. Lyginamasis rašto darbas: pasirinkta iš sąrašo tema parašytas analitinis tekstas, taikant semestro metu įgytas žinias	50%	Sausio mėn.	<p>Apimtis: 1500 žodžių</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turinio išsamumas (2 taškai): tema atskleista, pateikta pakankamai informacijos - Dalykinis tikslumas (2 taškai): informacija apie autorių, kūrinį, literatūros epochą/procesą ir pan. yra teisinga <p>Analitinis ir kritinis mąstymas (6 taškai): nagrinėjamas objektas /reiškinys ne tik aprašomas (pateikiama faktinė informacija), bet ir kritiškai vertinamas, teisingai atskleisti ryšiai tarp nagrinėjamo kūrinio, autoriaus kūrybos ir literatūros/epochos konteksto, tinkamai taikoma literatūros teorija, atsakymas atspindi atsakančiojo minčių savarankiškumą</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra (pagal dalyko eigą)				
Judith Butler	2017	„Socialinė lytis: užburtas nesibaigiančių diskusijų ratas“ <i>Vargas dėl lyties</i> Vertė Rima Bertaševičiūtė		Vilnius: Kitos knygos, pp. 60-69
Maria Tomlinson	2021	“Problematising a ‘universal’ female bodily experience The second-wave feminists		Liverpool University Press, pp. 19-50

		and their critics“ in <i>From Menstruation to the Menopause: The Female Fertility Cycle in Contemporary Women's Writing in French</i>		
Caroline Criado Perez	2022	<i>Nematomos moterys. Duomenų spragų nulemta nelygybė šiandienos pasaulyje</i> Vertė Daiva Repečkaitė		Vilnius: Baltos lankos, pp. 284-286
Iris Marion Young	2002	„Lived Body vs Gender: Reflections on Social Structure and Subjectivity”	vol 15, no. 4	Blackwell Publishers, pp. 410-428
Jack Halberstam	2011	„Low Theory“ in <i>The Queer Art of Failure</i>		Durham: Duke University Press, pp. 1-25
Diana Tietjens-Meyers	2001	<i>The Rush to Motherhood: Pronatalist Discourse and Women's Autonomy</i>		https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/495627
Michel Foucault	2003	17 March 1976 in <i>Society Must Be Defended</i>		Picador, pp. 239 – 263.
Rosalind Gill	2007	“Postfeminist media culture: Elements of a sensibility.” European Journal of Cultural Studies	vol. 10, no. 2	pp. 147-166.
Yuval-Davis, Nira.	1997	Gender and Nation: Introduction		pp. 1-25.
Papildoma literatūra				
Simone de Beauvoir	2010	<i>Antroji lytis</i> Vertė Violeta Tauragienė, Diana Bučiūtė		Vilnius: Margi raštai.
Michel Foucault	1993	„Pirma knyga. II Skyrius. Slopinimo hipotezė“ (in Foucault, Michel, <i>Seksualumo istorija</i> , vertė Nijolė Kašelionienė ir Renata Padalevičiūtė		Vilnius: Vaga, pp. 17-42.
Michel Foucault	1998	"Diskurso tvarka". Inauguracinė paskaita Collège de France, perskaityta 1970 metų gruodžio 2 dieną. Iš prancūzų kalbos vertė Marius Daškus. Baltos Lankos		Vilnius: Baltos lankos.
Hélène Cixous	1975	<i>The Laugh of the Medusa</i>		https://www.jstor.org/stable/3173239
Daiva Litvinskaitė	2013	<i>Nuo objekto link subjekto. Kūnas lietuvių moterų kūryboje</i>		Lietuvos tautosakos institutas.

Andrea O'Reilly	2020	Maternal theory: patriarchal motherhood and empowered Mothering. In (eds.), Lynn O'Brien Hallstein, Andrea O'Reilly, and Melinda Vandenbeld Giles.		London: Routledge, pp. 19-35.
Linda Nochlin	1971	<i>Why Have There Been No Great Women Artists?</i>		https://www.artnews.com/art-news/retrospective/why-have-there-been-no-great-women-artists-4201/
Gayle Rubin	1975	<i>The Traffic in Women: Notes on the Political Economy of Sex</i>		https://genderstudiesgroupdu.files.wordpress.com/2014/08/the-traffic-in-women.pdf
Andrea O'Reilly	2010	<i>Twenty-first Century Motherhood: Experience, Identity, Policy, Agency</i>		Columbia University Press.
Kimberlé Crenshaw	1989	Demarginalizing Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics	Vol. Iss. 1, Article 8.	University of Chicago Legal Forum. http://chicagounbound.uchicago.edu/ucf/vol1989/iss1/8 ,
Nina Lykke	2010	<i>Feminist Studies. A Guide to Intersectional Theory, Methodology and Writing</i>		New York, London: Routledge.
Lucy Delap	2021	<i>Feminizmo istorija.</i> Vertė Jovita Liutkutė		Alma littera.
Wahlström Henriksson Helena, Williams Anna, Fahlgren Margaretha	2023	<i>Narratives of Motherhood and Mothering in Fiction and Life Writing</i>		Cham Switzerland: Palgrave Macmillan; doi:10.1007/978-3-031-17211-3
bell hooks	1992	<i>Black looks: Race and representation.</i>		Boston: South End Press, pp. 21–40
Hall, Stuart	2013	The work of representation,” <i>Representation</i> , eds. Stuart Hall, Jessica Evans & Sean Nixon,		London: Sage, pp. 1–59.
Nigel Edley	2001	Analysing Masculinity: Interpretative Repertoires, Ideological Dilemmas and		Sage Publications, 2001, pp. 189-229.

		Subject Positions. Discourse as Data: A Guide for Analysis, edited by Margareth Wetherell, Stephanie Taylor and Simeon J. Yates,		
Tomas Balkelis	2009	The Making of Modern Lithuania		London: Routledge.
Loreta Vaicekauskienė and Nerijus Šepetys.	2018	"Lithuanian Language Planning: A Battle for Language and Power." Language Planning in the Post-Communist Era, ed. Ernest Andrews		Palgrave Macmillan, pp. 193-218.
Wetherell, Margaret, and Jonathan Potter	1988	"Discourse analysis and the identification of interpretative repertoires." Analysing Everyday Explanation: A Casebook of Methods, ed. Charles Antaki.		Sage Publications, pp. 168-183.
Apraša parengė	Patvirtino studijų programos komitetas		Data	
doc. dr. Eglė Kačkutė doc. dr. Dovilė Kuzminskaitė dr. Ieva Bisigirskaitė	Komiteto pirmininkė doc. dr. Eglė Kačkutė		2023 05 33	